

Krejčová, Elena

Човешкото тяло

In: Krejčová, Elena. *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník : s úkoly na procvičování slovní zásoby : lexikální minimum ke státní závěrečné zkoušce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 176-282

ISBN 978-80-210-6742-4; ISBN 978-80-210-6745-5 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/130483>

Access Date: 22. 03. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

7. Човешкото тяло Lidské tělo

7.1. Части на човешкото тяло Části lidského těla

артерия *ж.* tepna

бели дробове *т. мн.* plíce: пневмония, възпаление на белите дробове zápal plic

брада *ж.* brada

бъбрек *т.* ledvina

вежди *ж. мн.* obočí

вена *ж.* žíla

врат *т.* krk

глава *ж.* hlava: боли ме ~ bolí mě hlava

гласни струни *ж. мн.* hlasivky

глъзен *т.* kotník

гръбнак *т.* páteř

гръден кош *т.* hrudník

гърди *т. мн.* hrud', prsa

гърло *с.* hrdlo: ~то ми пресъхна, засъхна ми слюнката в ~то vyschlo mi v hrdle

длан *ж.* dlaň

език *т.* jazyk

зрение *с.* zrak

зъб *т.* zub: здрави, развалени ~и zdravé, zkažené zuby; млечни ~и mléčné zuby;

изкуствени ~и umělé zuby

кипка *ж.* zápěstí

кожа *ж.* kůže, pokožka

кожа (на лицето) pleť: чувствителна ~ citlivá pleť, суха ~ suchá pleť

коляно *с.* koleno

корем *т.* břicho

коса́ *ž.* vlasy: **кестеня́ва** ~ kaštanové vlasy; **ру́са** ~ blondaté vlasy; **тъ́мна** ~ tmavé vlasy;
ри́жа ~ zrzavé vlasy

кост *ž.* kost: **ли́цева** ~ lící kost

ко́сьм *m.* chlup; vlas

край́ник *m.* končetina

кра́к *m.* noha

крѣ́в *ž.* krev

крѣ́воносен съ́д *m.* céva

ла́кът *m.* loket

ли́гавица *ž.* sliznice

ли́це *s.* tvář

ми́гла *ž.* řasa

му́скул *m.* sval

мускулату́ра *ž.* svalstvo

небце́ *s.* patro

но́кът *m.* nehet

обоня́ние *s.* čich

око́ *s.* oko

о́рган *m.* orgán: **ди́хателни** ~и dýchací orgány; **зри́телен** ~ zrakový orgán; **сети́вни** ~и smyslové orgány

осеза́ние *s.* hmat

пета́ *ž.* pata

прасе́ц *m.* lýtko

прѣ́ст *m.* prst (**прѣ́сти** *mn.* č. prsty: **па́лец** palec, **показа́лец** ukazovák, **сре́ден** prostředník, **бези́мен** prsteník, **ку́трѣ** malíček)

ра́мо *s.* rameno

ръка́ *ž.* ruka: **протѣ́гна** ~ natáhnout ruku

систѣ́ма *ž.* soustava: **центра́лна нѣ́рвна** ~ centrální nervová soustava; **ди́хателна** ~ dýchací soustava; **храносми́лателна** ~ trávicí soustava

- скелет** *m.* kostra: **човешки** ~ lidská kostra
- слепоочие** *s.* spánek
- слух** *m.* sluch
- става** *ж.* kloub
- стомáх** *m.* žaludek: **язва на ~а** žaludeční vřed
- стомáшен, -шна** *adj.* žaludeční
- талия** *ж.* pas
- телесен, -сна** *adj.* tělesný: **~сно тегло** tělesná váha; **~сна височина/ръст** tělesná výška; **~сна температурá** tělesná teplota
- торс** *m.* trup
- тяло** *s.* tělo: **човешко** ~ lidské tělo
- уста** *ж.* ústa: **отворя** ~ otevřít ústa
- ústен, -тна** *adj.* ústní: **~тна кухня** ústní dutina
- ústна** *ж.* ret: **горна** ~ horní ret; **долна** ~ dolní ret; **стисна** ~и stisknout rty
- ухó** *s.* ucho
- ходило** *s.* chodidlo
- хълбок** *m.* bok
- чело** *s.* čelo
- черво** *s.* střevo: **дебело** ~ tlusté střevo, **тънко** ~ tenké střevo; **сляпо** ~ slepé střevo
- черен дроб** *m.* játra
- череп** *m.* lebka

7.2. Болести и заболявания, първа помощ Nemoci a onemocnění, první pomoc

- алергичен, -чна** *adj.* alergický: **~чни заболявания** alergické choroby; **~шок** alergický šok; **~чна реакция** alergická reakce
- алергия** *ж.* alergie
- анемичен, -чна** *adj.* chudokrevný: **~чно дете** anémické dítě

анемия *ž.* chudokrevnost

бактерия *ž.* bakterie: **болестотворни ~и** choroboplodné bakterie

бацил *m.* bacil

безсъзнание *s.* bezvědomí: **в ~ съм** být v bezvědomí

бинт *m.* obvaz

болест *ž.* nemoc, choroba: **заразна ~** nakažlivá nemoc, choroba; **инфекциозна ~** infekční choroba, **неизлечима ~** neléčitelná choroba

болка *ž.* bolest

бронхит *m.* bronchitida, zánět průdušek

възпаление *s.* zápal; zánět

гипс *m.* sádra

грип *m.* chřipka: **прекарам ~ на крак** přechodit chřipku

далекогледство *s.* dalekozrakost

дезинфектирам, -раш *nedok.* dezinfikovat: ~ **помещение** dezinfikovat místnost

дезинфекционен, -онна *adj.* dezinfekční: ~**онно средство** dezinfekční prostředek

депресия *ž.* deprese: **изпадна в ~** podlehnout depresi

диабет *m.* cukrovka

екзема *ž.* ekzém

заболяване *s.* onemocnění: **вирусно ~** virové onemocnění; **кожно ~** kožní onemocnění; ~ **с температура** horečnaté onemocnění

задушавам се, -ваш се *nedok.* dusit se

запек *m.* zácpa

затлъстяване *s.* obezita

контузия *ž.* úraz: **смъртоносна ~** smrtelný úraz; **получа ~** přijít k úrazu

изгаряне *s.* popálenina: ~ **първа, втора степен** popálenina prvního, druhého stupně

имунитет *m.* imunita

инжекция *ž.* injekce: **бия ~** dávat injekce

инфаркт *m.* infarkt: **получа ~** dostat infarkt

инфекциозен, -зна *adj.* infekční

инфекция *ж.* infekce: **бактериална** ~ bakteriální infekce; **вирусна** ~ virová infekce

кашлица *ж.* kašel: **силна** ~ silný kašel; **суха** ~ suchý kašel

кашлям, -ляш *nedok.* kašlat

кома *ж.* kóma: **изпадна в** ~ upadnout do kómatu

кървене *s.* krvácení: ~ **от носа** krvácení z nosu

късогледство *s.* krátkozrakost

лейкопласт *m.* náplast

мъртъв, -тва *adj.* mrtvý

нараняване *s.* zranění: **повърхностно** ~ povrchové zranění

насти́нка *ж.* nachlazení

неразположение *s.* nevolnost

обрив *m.* vyrážka

одраскване *s.* odřenina

оток *m.* podlitina

пáтерица *ж.* berle: **хóдя с ~и** chodit o berlích

повръщам, -таш *nedok.* zvracet

почивка *ж.* klid

предразположеност *ж.* náchylnost: ~ **към определени заболявания** náchylnost k určitým chorobám

припадна, -днеш *dok.* omdlít

простудя се, -диш се *dok.* nachladit se

пръст *m.* prst

пси́хика *ж.* psychika

разболявам се, -ваш се *nedok.* onemocnět

рак *m.* rakovina: **борба срещу ~а** boj proti rakovině

ра́на *ж.* rána: ~**та му заздравя** jeho rána se zacelila

синина *ж.* modřina

СПИН AIDS

счу́пане *s.* zlomenina: ~ **на ключица** zlomenina klíční kosti; **тѣжко, усложнено** ~ komplikovaná zlomenina

състоя́ние *s.* stav: **здравослòвно** ~ zdravotní stav

температу́ра *ž.* teplota: **висòка** ~ horečka; ~**та се вдига** teplota, horečka stoupá

труп *m.* mrtvola

у́дар *m.* mrtvice: **сърдечен** ~/**инфаркт** srdeční mrtvice; **мòзъчен** ~/**инсулт** mozková mrtvice; **той полу́чи** ~ ranila ho mrtvice

ХИВ HIV

хигиèна *ž.* hygiena

хигиени́чен, -чна *adj.* hygienický

хрѣма *ž.* rýma: **хвана** ~ dostat rýmu

чистотá *ž.* čistota

7.3. Здрáве (медици́нски специáлности, здравни заведéния)

Zdraví (lékařské obory, zdravotnická zařízení)

апте́ка *ž.* lékárna

бòлница *ž.* nemocnice: **университéтска** ~ fakultní nemocnice

грижа *ž.* péče: **медици́нска** ~ lékařská péče; **социáлни** ~и sociální péče, pečovatelská služba

заведéние *s.* zařízení: **здравно** ~ zdravotní zařízení

зъболéкар *m.* zubař

кабинéт *m.* ordinace, ambulance: ~ **по ко́жни бòлести** dermatologická/kožní ambulance; **òчен** ~ oční ambulance; **зъболéкарски** ~ zubní ambulance

кли́ника *ž.* klinika

лéкар *m.* lékař: **общопрактику́ващ** ~ praktický lékař; ~ **специáлист** odborný lékař; **учástьков** ~ obvodní lékař

лекарство *s.* lék, léčivo: **произвòдство на** ~а výroba léčiv

лече́ние *s.* léčba, léčení: **ба̀лно** ~ lázeňská léčba; **амбула́торно** ~ ambulanti léčba

медици́на *ж.* medicína, lékařství: **наро̀дна** ~ lidové léčitelství

медици́нски, -ка *adj.* lékařský: ~ **факултѐт** lékařská fakulta

невроло̀г *m.* neurolog

отделе́ние *s.* oddělení

профила́ктика *ж.* prevence

психиат́рия *ж.* psychiatrie

психиат́ър *m.* psychiatr

ра̀ждане *s.* porod

специали́ст *m.* specialista

физиотерапѐвт *m.* fyzioterapeut

хиру̀рг *m.* chirurg

хирургичѐн, -чна, хирургичѐски, -ска *adj.* chirurgický: ~чна **наме́са** chirurgický zákrok

хиру̀ргия *ж.* chirurgie: **пласти́чна** ~ plastická chirurgie